

Проект фінансується
Європейським Союзом

“РОЗВИТОК ІНТЕГРОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЛЯ ВРАЗЛИВИХ СІМЕЙ І ДІТЕЙ”

Проект виконується
Консорціумом «Кожній дитині»

ОГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ТА ПРОЕКТІВ ТАКИХ АКТІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПРОЕКТУ (ВЕРЕСЕНЬ 2006 РОКУ)

Винников О.
Київ, вересень 2006

I. Загальні положення

В вересні 2006 року Верховна Рада та Президент України не приймали законодавчих актів, що стосуються захисту прав вразливих сімей та дітей і, відповідно, цілей Проекту.

II. Очікувані зміни для цілей Проекту

1. Зміни у законодавстві в вересні 2006 р. не стосувалися безпосередньо удосконалення форм влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

2. В вересні сталися зміни законодавства, що можуть вплинути на порядок надання та розмірів окремих видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми.

2.1. 15 вересня ц.р. КМУ затвердив розпорядження № 486-р „Про організацію проведення наукових досліджень з питань, пов'язаних з забезпеченням реалізації державної фінансової політики та удосконаленням бюджетного процесу в 2007-2010 роках”. Зокрема, визначено склад і теми робочих груп з бюджетної політики в соціальній сфері, удосконалення між бюджетних відносин та зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування, а також з удосконалення програмно-цільового планування бюджетних видатків. Найбільший вплив на цілі Проекту можуть справити рекомендації першої робочої групи, які безпосередньо стосуватимуться соціальних виплат, фінансування соціальних послуг тощо. Головними темами визначено такі: соціальні пріоритети середньострокової бюджетної політики; критерії та показники ефективності видатків бюджету в соціальній сфері; врегулювання відносин між державним і місцевими бюджетами у частині фінансування соціальної сфери.

У Постанові КМУ № 1359 від 25.09.2006 р. „Про прогноз показників зведеного бюджету України за основними видами доходів, видатків і фінансування на 2008-2010 роки” як пріоритетні завдання визначено запобігання прихованому дефіциту бюджету, зокрема, у формі бюджетної заборгованості з соціальних виплат, підвищення оплати праці працівників бюджетних установ до 12% щороку, реформування системи соціальних послуг і підвищення ефективності цільової фінансової допомоги (з урахуванням оцінки індивідуальних потреб) замість надання пільг окремим категоріям осіб. Все це стосується цілей Проекту і безпосередньо пов'язано з державною політикою щодо соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у 2008-2010 роках.

2.2. Проте, задекларований підхід навряд чи встигне вплинути на проведення експерименту з призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою (піклуванням) або у відповідних закладах, за принципом „гроші ходять за дитиною. Постанова КМУ № 956 від 12.07.2006 р. встановила строки проведення цього експерименту в Київській області з 1 червня до 31 грудня ц.р., а набрала чинності лише наприкінці липня, тобто „заднім числом”, і потребує додаткової розробки значної кількості нормативних документів. Крім того, ця допомога надається у формі державної субвенції по обласному бюджету.

2.3. Затверджено додатковий розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях на загальну суму понад 2200 тис. грн. (розпорядження КМУ № 494-р від 26.09.2006 р.), при чому на Київську область припадає лише 25 тис. грн. субвенції додатково.

3. Інших важливих змін у законодавстві у вересні 2006 року, що стосується цілей Проекту, не сталося.

III. Законопроектна робота Верховної Ради

Протягом вересня в Верховній Раді зареєстровано кілька проектів законодавчих актів, які прямо стосуються цілей Проекту:

- 1) Проект Закону України „Про державний бюджет України на 2007 рік” (№ 2000, подано КМУ) прийнято до розгляду на підставі Постанови Верховної Ради № 168 від 21.09.2006 р. Після підготовки проекту до першого читання робочою групою з представників усіх парламентських фракцій, пропонуються поступові зміни в розмірі окремих соціальних виплат;
- 2) Проект Закону України „Про внесення змін до закону України „Про пенсійне забезпечення” (№ 2059, подано н.д. Губським Б.В.) пропонує з січня 2007 року підвищити на 15% розмір мінімальної пенсії за віком за кожен виховану до 18 років дитину, як жінкам, так і чоловікам, які виховували дитину без участі матері;
- 3) Проект Закону України „Про внесення змін до статті 6 Закону України „Про податок з доходів фізичних осіб”” (№ 2074-1, подано н.д. Щербанем А.В.) передбачає підвищення податкової соціальної пільги фізичним особам зі 100% до 150% суми пільги за кожен дитину до 18 років.
- 4) Проект Закону України „Про міжнародну технічну допомогу” (№ 2040, подано н.д. Каракаєм Ю.В.) переважно відтворює положення діючого законодавства про акредитацію виконавців проектів технічної допомоги, але прийняття цього закону може змінити окремі процедури виконання Проекту;
- 5) Проект Закону України „Про податок на нерухоме майно громадян” (№ 2134, подано н.д. Цушком В.П.) передбачає встановлення податку на вартість будь-якого нерухомого майна, що є у власності громадянина (неоподаткований мінімум еквівалентний 70 тисячам доларів США). Вартість нерухомого майна пропонується оцінювати силами державної податкової служби, що загрожує податковим конфліктом інтересів. Прийняття закону може також негативно вплинути на збереження нерухомого майна за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (крім дітей-інвалідів);
- 6) Проект Закону України „Про Національний демографічний реєстр” (№ 2170, подано н.д. Цушком В.П та сімома народними депутатами) передбачає створення єдиної автоматизованої системи документування громадянства, біометричної інформації, місця проживання та перебування в Україні фізичних осіб. Особливе значення цей проект може мати для безпритульних дітей та інших осіб, які не мають документів, які підтверджують їх особу.

Верховна Рада відхилила проект закону про внесення змін до статті 116 Житлового кодексу щодо заборони примусового виселення найбільш незахищених верств населення із жилих приміщень без надання інших жилих приміщень (№ 0942, подано н.д. Семенюк В.П. Морозом О.О, Сподаренком І.В.).

Також важливо для цілей Проекту, що проект закону про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення (№ 1068, подано Президентом України) Головне науково-експертне управління Верховної Ради рекомендувало повернути на доопрацювання. Це пояснюється необхідністю прийняти поправки до деяких законів України, щоб забезпечити належне виконання власне Конвенції. Зокрема, рекомендовано не скасовувати двомісячний термін, після якого можна усиновити дитину, яку не забрали з пологового будинку (ст. 209 Сімейного кодексу), а також скоротити з одного року до шести місяців строк перебування на обліку в органі усиновлення для можливого усиновлення іноземцями (ст. 283 СК). Необхідно узгодити з вимогами конвенції і норми про кримінальну відповідальність за правопорушення у сфері усиновлення, про посвідчення згоди батьків на усиновлення лікарями, а також про застосування міждержавних договорів про правову допомогу.

20 вересня Верховна Рада прийняла в цілому законопроект „Про ратифікацію Конвенції про контакт з дітьми” (№ 0031, подано Президентом України). Цей акт Ради Європи регулює і умови транскордонних контактів, і принципи забезпечення права дитини на контакт з батьками та іншими особами.